

Előfizetési feltételek:

Fizetendő Debreczenben.
Egész évre . . . 4 kor. — fil.
Fél évre 2 " — "
Községeknek . . 1 " 24 "

Egyes szám ára 8 fil.

Szerkesztőségi és kiadói iroda:

Gróf Degenfeld-tér 3. sz. házban.
Vilmos sárcsarnokaszomszédságában.)
Kéziratok vissza nem adtnak.

DEBRECZEN-NAGYVÁRADI

ÉRTESÍTŐ.

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Felelős szerkesztő: NYIRI GÉZA.

Hirdetési díjak:

Négy-hasábos petit sorért 10 fillér.
Nagyobb és többszöri hirdetéseknek igen kedvező engedmények tételnek.
Bélyegző minden beiktatásért külön 60 fill.
„Nyitár”-ben megjelenő közlemény minden petit sora 30 fill.
Hirdetések és előfizetések helyben a kiadói hivatalnál, Csáthy Ferencz, Telegdi K. J. utóda, Budapest: Goldberger A. V., Általános Tudósító VII., Erzsébet-körút 14., Blockner J., Eckstein Bern., Haasensteim és Vogler, Bécsben, Prágában A. Oppelk, Schalek H. és Párisban, Hamburgban Majnai-Frankfurtban: G. L. Daube és Mosse Rudolf hirdetési intézetében fogadtatnak el.

Teremtsünk magyar ipart!

Irta: **Kuthi Zsigmond.**

D. debreczen, június 9.

A kormány és iparkamrák, ipartársulatok és egyesületek, kereskedelmi klubok és magánosok, a napi sajtó és folyóiratok mind azt hajtják egy idő óta, hogy teremtsünk magyar ipart!

Ezen jelszó, melyet Hegedűs Sándor lelkes kereskedelemügyi miniszterünk és nemeskeblű nejével együtt pedig a fél ország hangoztat, nem új jelszó.

Belátta azt már a nagy Széchenyi és Kossuth is, hogy az az ország, melynek nincs ipara, nem boldogulhat. Magára az istenadta földre bizonnyal nem lehet: fagy, jég, árvíz, rozsda, mezei poczok, cserebogár, aszály, földárja és a jó Isten tudja hányféle csapás hol megdézsmálja, hol pedig egészen tönkre teszi a gazdálkodó verejtékes munkáját. Ámde csizma, kabát, szoknya, kés, lámpa, csernyő meg plajbász akkor is kell, ha teszem fel a termés csak 33 %-ot adott.

Világos tehát, hogy csak az az ország boldogulhat, a hol a földmivelés, ipar s kereskedelem egymás szolgálatában állanak.

Mert példának okáért a baromtenyésztés főkelléke, kiegészítő része a földmivelésnek. De miként boldoguljon a gazdálkodó, ha gyapját, nyers bőreit nem tudja itt kellőleg értékesíteni. Mivel nincs kellőszámu szövőgyáraink és bőriparunk is csak kamaszkorát éli.

Ezt tudva, életbe léptették a negyvenes években a magyar ipart pártoló egyesületet, mely szerint kiki arra kötelezte magát, hogy csak honi ipari cikkeket fog vásárolni. Ez pedig a negyvenes években igazán nehéz és nehéz feladat volt, mivel akkor iparunk még a csecsemő korát se élte.

Ungváron és Palotán volt valamelyes posztó gyár, a mely a pokróczhoz hasonló szövettet gyártott. Kalapot készítettek ugyan minden nagyobb városban, de csak amolyan Kossuth-féle pántlikás kalapot, melynek meze ujnyi vastagságu volt és még a dedunokák sem nyúlhattak el. A házi vászon erősnek elég erős volt, de — ucsse mondom, hogy nem kellett froter keztyű, a ki olyan fajtájú inget viselt. És mégis ezren, meg ezren megtartották fogadalmukat és csak honi ipari cikkekkel éltek!

És mivé fejlődött volna hazánk ipara, ha a honi ipar védszövetkezet továbbra is folytathatta volna áldásos működését! De jöttek a 48-as és utánna a gyászos idők!

Már ma könnyű dolog volna hazafiságból csak honi ipart pártolni, mert piacunkból kivetelnék és ki is telik már ma minden!

Gács, Zsolna és Erdély oly szöveteiket produkál már, hogy még a finnyás izlést is kielégítheti. Kalapgyáraink több terméket exportálnak, mint a mennyit itthon eladnak. Bőriparunk immár szép lendületet vett. Asztalos és faiparunk már számot tevő tényező. Gépgyár iparunk már Angolországgal is versenyez. Elektro-technika iparunk elsőrendű egész Európában.

Honi iparunk tehát szépen föllendülne, ha a fogyasztó közönség támogatná azt. Sajna, fogyasztó közönségünk nagyon közömbös és közönyös honi iparunkkal szemben. Az az uri nő, vagy uri ember, a ki keztyűt meg vásárolni, nagyon keveset törődik azzal, hogy az a keztyű a híres pécsi gyárból került-e ki, a mely vetekedik a svédrel is, hanem vásárol derűre-borura idegen gyártmányt.

Kefeiparunk ma első rendű, de azért nem ügyelünk arra, hogy azt támogassuk.

Az angol, a porosz, a belga, a hollandi szégyelné magát, hogy idegen gyártmányt cikket vegyen, tudván azt, hogy saját honi gyártmánya van. Mi pedig demonstrative csak azért is vásároljuk azt, mivel London, Páris vagy Bécs márkáját viseli. Ne beszéljenek tehát honi iparról mind addig, míg a nagy közönséget rá nem szoktatják, hogy pártolja honi gyártmányát. A gyáros hiába fog gyártani pénztárczákat, cipőket, öveket, fogkeféket, a kereskedő hiába fogja azokat üzletében tartani, ha a fogyasztó közönség meg nem veszi, tönkre magy vele a gyáros is, a kereskedő is!

Csupa hazafiságból pedig se gyáros, se kereskedő tönkre nem akar menni. Évtizedeken át semmit sem tettek a honi ipar érdekében. Chronikus a baj, adja az Isten, hogy a sok jóakarattal bíró kereskedelmi miniszterünk emez idült bajt gyökeresen kigyógyíthassa.

KRÓNKA.

— Egyről-másról. —

A püükösti ünnepeknek szép idő kedvezett. Igen sok atyánkfíához elérkezett a Szentlélek spírítus képében.

A nagyerdő megtelt mulató közönséggel az ünnep második napján. Itt is huzták, amott is huzták, szóval mindenütt huzták.

Lehetett mulatni akár térdkoptatásig. Én azt hiszem, hogy Márkus mulatott legjobban.

Budapesten is szépen sikerült az ünneplők kirándulása.

Valóságos piros pünkösdt csinált a villamos, mert piros vér festette a talajt.

Négy ártatlan lélek röppent ég felé villam-szárnyakon.

Leidenfrost tűzijátékot csinált. A tűz mindig sikerült, hanem a játék néha fiaskót vallott.

Az illuminációnak azonban sokan örvendeztek. Nem csoda, hiszen a nagyobb része akkor már illuminált állapotban volt.

Az Uránia-színház pompás mutatványokkal gyönyörködtetett.

A többiek között azt is bemutatta, hogy mennyire felférne Debreczenben egy nyári szinkör.

Lesz már vizünk bőven
Önti az ártézi!
Vízvezeték is lesz
Hogyha a jó tanács
Nemcsak az árt nézi!

Egy asszonyosság férjével együtt ment ki, a Nagyerdőre az ünnep másodnapján. A férj közben egérutat vett és kegyetlenül berugott.

Mikor feleségével összekerül, az asszony ki-méletlenül rátámad!

— Micsoda szemtelenség ez? Nem megesküdtél-e velem, hogy sem boldog, sem boldogtalan állapotodban el nem hagysz! És mégis magadnak kellett innod?

Kospallagi.

VIDÉKI HIREK.

— **Dinamit-robbanás.** Borzalmas szerencsétlenség történt Bodrog-Szentesen. A község határában ugyanis nagy szőlőtelepek vannak, ahol nagy számban sereglett össze a munkásnép a napi munkára Kis Fekete József bodrog-szentesi lakos szőlőjében is serényen folyt a munka s mialatt a napszamosok a szőlőmunkával foglalkoztak, addig a gazda azon töprenkedett, miként lehetne a szőlő területet meggyógyítani. Egy nagy sziklatömb azonban, mely a szőlő végében állott, Kis Fekete János tervének útjában volt. Ezt kellett volna eltávolítani az utból. A kapzsi gazda a sziklatömb eltávolítására nézve előbb tanácsot tartott a munkásaival s aztán egy nagy lyukat vájtak a sziklába és abban dinamitpatront helyeztek el, amelyet

TÁRCZA.

Szappanbuborék.

— A „Debreczen-Nagyv. Ért. sz. 23. sz. 1. tárczája. —

— Tiszavidéki történet. —

Irta: **Szini Péter.**

Olyan öröme lett a jó Berkes Mihálynak, mikor a vén Bimbósné kivallotta neki a meglepő, váratlan hírt, hogy csaknem kiugrott a bőréből!

Nem lelt dolgot a ház körül; nem izlett neki a munka. Csak tett-vett ide s tova holmi egymást, de nem volt annak semmi látszatja. Oda szaladt a kerítéshez s átkiáltott a szomszédban lakó özvegy Farkasnéhoz, ki a ház alatt kendert tiltott:

— Ugy-e megmondtam? Látja, eljön már; nem buzalkodik tölem! Tudtam én ezt előre! A fekete Ágni a multkoriban is kivetette a kártyáját, hogy hát úgy lesz, a högy lesz!

Farkasné furdalta a titok. Kinyitotta a két fülét s úgy hallgatta az örömtől derült arcú szomszéd beszédét, ki gors lélekzetvétellel haladt végig a hír elsorolásán. El-elzaladt egy kis időre, meg visszatért, hogy tovább beszélje az örömdetes valót.

— Tudja, mikoriban Keczer Miklós bátyámmal megkérettem volt az elhunyt farsangon, nagyot kacagott. Azt mondta: talán bizony bolond vagyok, hogy elmémben vettem ilyen gondolatot? Kapám ő gazdagabbat, olyant, a ki mellett uri asszony lesz. Ugy ám! Ez volt a felelet. No, tudja szomszédasszony, rátartós egy kicsit. Épen azt szerettem benne!

— Hát most már aztán elmegy hozzád? — tudakolta Farkasné.

— Nem szopta tán az újjából a vén Bimbósné? El bizony! Az én feleségem lesz a falu, — mit beszéllek? az egész Tiszavidék legszebb leánya. Eddig is eljött volna, de tartott az anyámtól. Nagyon nehéz természetű volt; nyugodjék békével!...

Mintha ezer gép lüktetne a jó emberben, úgy érezte magát. Ide is nézett, oda is tekintett s mindenütt hiányt látott. Milyen az a szoba? Hát ebbe hozzam én a drágámat? Hát ez az udvar? Én teremtöm, hát aranyos lábaival ilyen udvaron taposson végig? Mit mondana a drágám, kit én olyan nagyon szeretek?

Meg is hagyta „sánta Miskának”, ki szolgaképpen működött nála, hogy olybá tegye az udvart, akárcsak egy pohár. Ne legyen azon egy szalmaszál, de még egy lószőr sem.

Aztán megint Farkasnéhoz futott.

— Farkasné, lelkem, mit szól hozzá? Azt az én házamat ki kellene meszelni! Mióta a megboldogult édes anyámat kiköltöztettük belőle, nem volt, ki rajta hagyta volna keze szennyyét. Meszelje ki, áldja meg az Isten! Megfizetek érte „pontomosan!”... Olyan házba csak nem hozhatom az én drágámat!

Bámult a falu népe, de legjobban bámult Miska, hogy ugyan mi szél üthetett az ő gazdájához? Hogy meszeltet, takarított, hoz rendbe mindent! Eddig csendesesen meg tudott legénykedni, még csak kormsában se virtuskodott soha. Most meg vénségére mert már lehet vagy harmincz esztendő — egyre huzatja a cigánynyal. Tán biz' uram bocsá', az esze kezd cserben hagyni!?

De még nagyobb lett a bámulat, mikor vasárnap kihirdette a tiszteletes ur az új párt.

— No ni! Hallott ilyent valaki? Hát a helyke, rátartós Botos Eszti mégis csak a Berkes Mihály nyakára varta magát? Ejha: Ugyan mi ütött a kevély Botos Pálhoz? Hiszen jegyzőnének szánta a leányát s kikacagták Berkest ezelőtt két évvel! Hát nem csudálatos dolog ez?

Azt persze senki sem tudta, hogy a gögös Botos Pált mily csapás érte a két év leforgása alatt, hogy legszebb reményei hullottak szét, mint a derécsipett virág szirmjai.

Bíró volt ő kegyelme már régóta a faluban. Feszített mellel, gögös felfuvalkodottsággal osztotta a parancsot. Nem volt kitől tartania, ha olykor nem is járt el a törvény rendelete szerint. Jó embere volt a jegyző s könnyen megértették egymást.

A jegyző mindennapos volt bíró uram házában s erősen tette a szépet a nagyravágyó Esztinek. Biróné asszonyom már ugys tekintette a jegyzőt, mint egyik családtagot. Nem is csinált titkot a nagy szerencséből. A jegyző ur meg ügyesen tudta felhasználni a szeretetnyilvánítást. Mindig akadtak nála „pillanatnyi zavarok”, mikor száz forint volt szüksége. Botos Pál híven aláirogatta a váltókat, Ezti meg híven elutasított házkütlől minden kérést.

— Majd biz' ő egy paraszthoz megy, mikor uriaszony lehet! — mondta lenézőleg.

A szerelmes szívű Berkes Mihály, ki a mióta édes anyja feltalálta a tulvilági boldogságot, egy bugafővel maradt a gazdaságban, nem tudott meg-nősülni. A mióta Eszti elutasította, úgy érezte magát, mintha üres, kibalt lenne körülötte minden. Jöhett a tavasz, hozhatott virágot, az ő szemei-

ből csak bánat csilámlott! Nehéz, sajgó keserűség árasztotta el szívét azért a leányért, ki számára elérhetetlen.

Régóta szerette már a szép Botos Esztit, titkon, epedően. Hosszan-tartó megfontolás után határozta el magát, hogy megkértesse. Talán előre is sejtette, hogy elutasítatik, mert épen nem lepte meg, mikor Keczer Miklós kijelentette előtte a lesújtó hírt.

— Édes öcsém! Most már keress mást magadnak, mivelhogy Botosnál szállást ugysen adnak.

Két év mult el ez idő óta. Hosszu, nehéz teherrel járó két év Berkes Mihályra nézve. Szívében ott maradt a szerelem szuró tövise. Beszélhetett ott az édesanyja, hogy így, meg úgy: ideje lenne már, ha feleséget hozna a házhoz, Berkes hallani sem akart erről.

— Az enyém lesz még ő!... A szívem dobogja; a lelkem azt mondja. Akármerre menjek, az ő arca kísér!... Várok még utána!...

Két év mulva aztán meg is hozta Bimbósné az örömhírt.

— Hahaha! No, Mihály öcsém, előtte a leány, vedd el, ha tetszik!... Beadta derekát a kevély családnak!... Azt üzeni Botos Pálné, hogy mennél el este, szívesen látnának a házuknál!

Berkes Mihály nézett, bámult csodálkozó arccal a beszédess asszonyra. Nem akarta hinni, hogy az ő régen epedett boldogsága oly közel van. Csak lépést kell tennie s azonnal elérheti.

— Ugyan mit beszél néncm! — mondá kétkedve.

— Az igazat öcsém, úgy éltesse az Isten. Hát nem tudod: mi történt?

Tavaszi ujdonságok

KARDOS LÁSZLÓ nagyraktáraiban Kossuth-utca. Nevezetesen: Mosó női ruhaszövetek a legszebb színekben, ajour és sűrű szövessel, Darabos és futó szőnyegek minden faja. SZŐNYEG MARADÉKOK 5—10—15 méteres darabokban igen olcsón adtnak el. Viaszos padló parket, valódi Linoleum, Bőrvászon butor behuzatra. A t. közönség csupán széttekintés céljából is szívesen láttatik.

gyújtószinórral kötötték össze. A munkások aztán a gazdával együtt messze eltávoztak, magukkal vite a gyújtószinór végét, melyet aztán meggyújtottak. Egyszerre csak óriási detonáció hallatszott. A szétrobbantott sziklatömb darabokra szakgatott részei messzire elrepültek a szőlőtelepen s ezek egyike agyonvágta Randó János szőlőmunkást, ki szintén a batárban dolgozott és sejtelmese volt a robbanásról. A füstfelhő szétoszlása után a munkások közül többen odafutottak Randóhoz, de a szerencsétlen emberen, kinek fejét zúzta szét egy repülő kődarab — már nem tudott segíteni, mert meghalt. Randón kívül még mások is megsebesültek a szerte hulló kődarabok által. A csendőrség Kis Fekete Jánost mint akinek a gondatlansága idézte elő a szerencsétlenséget, letartóztatta és átadta a bíróságnak.

— **Szerencsétlenség a gyakorlaton.** Lefkóvits Áron abauj-szántói szobafestő 13 napi gyakorlatra Kassára vonult be. Április 28-án nagy gyakorlat volt a közeli erdőben. Egy roham alkalomával Lefkóvics háta mögött rohanó katonára megbotlott és szuronyával a czombját keresztül döfte. Sokáig feküdt a kórházban, de a családját szerette már látni, azért onnan kikerekedett, és haza ment Abauj-Szántóra. A lábát azonban nem tudja és tán nem is fogja soha használni. Mesterségét nem folytathatja s most családját a legnagyobb nyomorban él, a szó szoros értelmében éheznek, mert a mindennapi falat kenyeret sem tudja megkeresni számára. Folyamodott a hadügyminiszterhez hogy segítse őt. Június 9-ére rendelték be Kassára felülvizsgálat végett.

— **Turisták balesete a tordai hasadékokban.** Súlyos baleset történt több kolozsvári gimnáziumi növendékkel a tordai hasadékokban. A növendékek alatt ugyanis leszakadt a menedékház messzelátó tornyának korhadó csigalépcsőzete s a fiúk a mélységbe zuhantak és érzékeny zúzódásokat szenvedtek. A kolozsvári r. katolikus gimnázium több tanára 26 gimnáziumi növendékkel kirándultak a tordai hasadékokhoz. Amint Pollák Vilmos és Tomcsicsuk növendékek felhaladtak, leszakadt alattuk a korhadó fa csiga-lépcső s az ifjak lezuhanának Tomcsicsuk csakhamar magához tért, Pollák ellenben sokáig önkívületi állapotban volt. Tomcsicsuknak a lába, oldala, feje szenvedett nagyobb zúzódást.

— **Rémületes halál érte N.-Kikindán** a Bohn-féle téglagyár egyik fiatal munkását, a 18 éves Trezsko Ferencet, a ki egy hét óta már harmadik ember-áldozata ennek a szerencsétlen ipartelepnek. Trezsko a nyers anyagnak a gépbe való berakásával volt elfoglalva, midőn észrevette, hogy az egyik szij a korongról levált, odament, hogy megigazítsa, s a következő pillanatban a szédítő gyorsasággal forgó kerék megkapta, irtózatos erővel magával ragadta és testét darabokra törte. Lábat töben letörte, karját számos helyen összetörte, fejét számtalanszor a földhöz s a falhoz verte, úgy, hogy mire a gépet megállították, egy felismerhetetlen hus és vértömeg hullott a földre.

HÍREK.

— **Azon t. előfizetőinket, kik előfizetéseikkel hátralékban vannak, felkérjük, szíveskedjenek hátralékban levő tartozásukat minél előbb kiegyenlíteni.**

Persze hogy nem tudom!... No, a drága jegyző szépen kitett velük!... Tudod-e, hogy hatszáz forintja bánta meg a bíró urnak a pajtáskodást!... Elszökött a jegyző ur és ki kellett fizetni a tartozást!...

Bánta is azt Berkes! Egy igét sem értett a szaporanyelvű asszony beszédéből. Csak egy szép leányarc lebegett előtte tündérfényességben.

— Hát jól van! Mondja meg néniem nekik, elmegyek, ha szívesen látnak!...

Szívesen is fogadták Botosnál. El sem bocsátották, míg jegyet nem váltottak. A jámbor Berkes átölelte édes boldogságát. Büvölő szemében elmerült a látnak s nem tudta, mit beszél a nagy örömiatt.

Esztí is mutatta a nagy szerelmet. Odahajlott a dobogó szívű legény vállaira s úgy engedte lehullan a hódító fúrteit ennek arcához. Értett hozzá, hogy sóditson, lépze kerítsen valakit. Pedig titkon most is azért epedett, ki távol jár a falutól s szökve, bujkálva igyekszik kikerülni a hatóság kezét!

A jegyesek kihirdették már három ízben. Berkes Mihály rendbehozatta a házat, az udvart. Egyre ott settengett s biztatgatta Farkasné, hogy csak szép fehérre kimeszelgessen mindent. Ne legyen kifogása az ő kedves galambjának.

Hétfőn este már hozzáláttak Botosék házához a lakodalmi előkészületekhez. Esztí vig volt nagyon, dalra dal zengett csökök ajkán.

Berkes Mihály sem aludt ez éjen. Nem fogta szemeit az álom. Boldogsága hajnala derengett. Nem lesz többé komor, magános életre kárboztatva. Szíve úgy tuláradt édes érzélemmel, hogy még a szeme is könnyelábadt tőle.

Alig várta, hogy a hajnal piros fénye szétáradjon, előhívta sánta Miskát.

— Eredj már te Miska, nézz szét ott! Mit csinálnak? Van-e nagy készüllet?... Én nem mehe-

— **A „Petőfi-dalkör”** tegnap tartotta zászlószentelési ünnepélyét nagy közönség jelenlétében. Miután az ünnepély kezdetekor lapunkat már lezártuk, a szép ünnepségről jövő számunkban emlékezzünk meg bővebben.

— **Hortobágyi lódíjazás.** Megelőnkül ma a Hortobágy, a nagy Petőfi által oly nagyon szeretett alföldi síkság. Ma tartja ott a gazdasági egyesület a szokásos évi lódíjazást. Az érdekesnek ígérkező kirándulásra nagy közönség megy ki városunkból is, hova a kirándulókat külön vonat viszi reggeli nyolcz órakor.

— **A hortobágyi állomány.** A város gazdasági felügyelő bizottsága jószágolvasást tartott legközelebb a Hortobágyon, melynek állománya jelenben 99 bika, 9480 számos, 3725 tavalyi marha, 3928 számos és 2124 tavalyi ló, sertés 3310, birka 20.905, magyar juh 3330. A mint értesülünk, a juh- és sertésállomány szaporodott, mi örvendetes jelenség. A hortobágyi legelő kitűnő, baj nem volt és nincs. Csak kezdetben a lovak dögöltek vérfasban.

— **Vigyázatlan gyermekek.** A csónakázó tónál majdnem életével fizette meg két gyermek a vakmerőségét. Kovács László homokkerti lakos két fia Gábor és Imre még jókor elloptak hazulról egy szál széles deszkát, azt kiczipelték a csónakázó tóhoz s egy hosszú rud segítségével, csónakázni kezdtek. A deszka a sebes lódtásra jó mélyen befutott a tóközepébe, de a két gyermek súly alatt csakhamar merülni kezhetett épen ott, a hol a legizapósabb a talaj. A két fiú észrevén a veszedelmet ijedten kiáltozott segítségért s már már a végső kétségbeesésben volt, midőn egy vasuti munkás átugorva a korlátot kimentette a börgazott fiukat, kik aligha fognak ezután deszkán csónakázni.

— **Leidenfrost tűzijátéka.** Szinte szállóigévé lett már, hogy ha Leidenfrost tűzijátékot rendez, neki kerekedik egy zápor és elmosza terveit. Pünkösöd két napján sikerült neki megnyerni az időt, de a közönséget nem igen, mert bizony igen sokan sajnálták azt a pár krajczárt a minden tekintetben sikerült élvezetért. Leidenfrost költséget nem kímélve, uttörő a tűzijáték rendezés terén városunkban és igazán megérdemelné, hogy a közönség jobban pártolja és ne az ölfák tetejére mászva iparkodjék megnézni tűzijátékát, mint ez az ünnep alkalmával is történt.

— **Színház.** A héten pompás előadásokban volt részünk a színháznál. Az Uránia-színház nagyszerű vetített s mozgó fényképekben mutatta be Spanyolországot, Velenczét. A föld alakulását és a vasat. A tanulságos és felelő érdekes előadások mindig nagy közönséget vonzottak. Ma vasárnap két előadás is lesz. Délután leszállított helyárak mellett lehet gyönyörködni a szép mutatóványokban, mely méltán érdemli meg a legnagyobb pártolást.

— **Lezuhant a padlásszobából.** A Miklós-utcán egy padlásszobában lakott Bába János napszámos. A 45—50 év körüli embernek bizony nehezebb esett már a létrán való mászás, többször alig birt feljutni lakására. Feje szédült, kezei és lábai reszkettek s nem egyszer már azon ponton volt, hogy leesik és összezuza magát. A napokban be is következett: kissé ittas is volt s ilyen álla-

tek, mert ilyenkor nem illik a menyasszonyos házba menni! De siess, te Miska!... Nézz körül mindent s különösen Esztit figyeld meg, ha van-e jó kedve?

Hogy a Miska elment, széles jó kedvében fűtyölni kezdett. Majd kiment az udvarra s feltekintett a kékboltu égre. A derengő hajnal egymásután oltogatta el az ezüst-csillagszíkakat s hogy ez a biborpalást feljebb terjedt, úgy tetszett Berkes Mihálynak, mintha az egy rózsaszín gömbbő idomulna s ragyogna előtte szép szírványzsinben.

Bámulta azt a képzelt gömböt. Akkor ocsúdott fel merengésből, midőn sánta Misi alig lihegve elébe állott.

— No, mit láttál? Ugy-e, jó kedvük van?

— Hej, nagy zaj van ott, gazduram!

— Szamar vagy!... Hát hogyne volna, mikor lakodalomhoz készülnek. Hát Esztit láttad-e?... Ugy-e, dalol ó is?

— Nem láttam biz én, gazduram, de nem is látja azt többet senki. Az éjjel elszökött a jegyzővel valamerre. Eppen e miatt van Botosnál a nagy zaj. Botos káromkodik, Botosné meg a Tisza partján fogták el. Ugy gondolkozott, hogy ilyen szégyen után legokosabb lesz a Tiszába vesztetni magát!

Berkes dermedten nézett a beszélő fiúra. Ez az egész dolog megfajthatetlen talányként állt előtte és szinte hihetetlenül vetette fel tekintetét az égboltra. Kereste azt a szírványos gömböt, de nem volt az már látható sehol...

Nem tudta mit csinál. Öröm és bánat hirtelen váltakozása megfosztotta egyidőre gondolkodásától. Dühvel ütötte nyakon Miskát, ki a rossz hírt eljuttatta neki s aztán önszóra gondolva, ismét feltekintett az égre és keserűen jajdult fel:

— Szappanbuborék volt!... Szétpattant!

pottan akart felmenni a padlásszobába. Alig tett azonban néhány lépést, lába megcsuszott, az egyensúlyt elvesztette és lezuhan. Testének teljes súlyával a jobb karjára esett, melyet maga alá szorított s karja a könyökön alul eltört. Eszméletlenül állapotban szállították be a kórházba.

— **Mérgezés vég nélkül.** Még alig hangzott el a temesvári esküdtbíró előtt Göth kir. ügyész az a jóslatszerű balsejtelve, hogy a Zsebelyen és környékén az utóbbi években eltemetett férfiak sokat tudnának beszélni és már is beigazolódtott, hogy a valóság nem áll a szörnyű feltevés megett. A csendőrség lankadatlan buzgalommal folytatott nyomozásai azt eredményezték, hogy a Zsebely közelében fekvő Obád község temetőjében tegnap Kotócz Pál temesvári kir. törvényszéki vizsgálóbíró dr. Szigeti Henrik törvényszéki orvos és dr. Fischer József csakovai járási orvos közreműködésével felásatta az 1897. novemberben oda temetett Sosderán Trajkai obádi földművelő tette és mintegy egy kilónyi lágyhúst és csontot kiválasztva, ezeket a hullarészeket hivatalosan lepecsételtette és elküldte Felletár Emil országos vegyészhez Budapestre vegyelemzés végett. A csendőrség ugyanis alapos gyanút táplál, hogy Sosderán Trajka halálát mérgezés okozta. A tettes kétségtelesen a felesége, Semenica, a ki a zsebelyi és ligeti felderített példák szerint tette el férjét az utóból. A bűnös asszony egyelőre a csakovai járásbíróság fogházában van letartóztatva. Hogy a mi csaknem bizonyos, itt is Korin György, a zsebelyi „patikus” sőtét keze működött közre, az a vizsgálat tárgyát képezi.

— **A kit álmában loptak meg.** Mátyus János gépgyári lakatos munka után végig nyújtózott a pamlagon s csakhamar mélyen aludt. A nyitra fejezett szoba ajtón egy eddig még ismeretlen egyén lopózott a szobába s a széken levő ruhája zsebéből 40 koronát ellopott. Mátyus mikor felébredt azonnal észrevette, hogy a pénze hiányzik, lármát csapott. Az összefutott szomszédokkal indultak a tettes nyomozására, de sikertelenül. Mátyus az esetet a rendőrségnél is, a hol a nyomozást megindították.

— **Agyonvert korcsmáros.** Battán véres gyilkossági eset történt. Néhány duhaj legény megölt a Mihelyes József korcsmárost és agyonverte. Az eset részletei a következők: Csihak Sándor, Vetró Imre és még négy legény pajtásuk együtt dolgoztak a mult héten napszámban. Szombat este, hogy kikapták a hotibért, a legények a csárdába mentek mulatni. Éjfél felé a legények közt czivakodás tört ki. A korcsmáros látván, hogy ennek nem jó vége lesz, felszólította a legényeket a távozásra és kérte tőlük az elfogyasztott ital árát is. A legényeket a korcsmárosnak a felszólítása dühbe hozta, különösen Csihakot és Vetrót, a kik már régebben adósaiak voltak Mihelyesnek. A korcsmáros erőlyes felszólítására a legények mintegy adott jelre felugráltak az asztaltól, a korcsmahelyiség két kijáróját elállták s aztán székeket kapva neki rohantak a korcsmárosnak. Ez szintén székekkel védekezve, e közben véletlenül leütötte a lámpát. A sötétséget a legények arra használták fel, hogy a korcsmárost letéperték a földre s addig verték a székekkel, míg meghalt. A gyilkos legények a tett elkövetése után elmenekültek, de a csendőrség, melyet még azon éjjel értesítettek az esetről, tegnap valamennyit elfogta és bekísérte a bírósághoz.

— **A kardos menyecske.** Özv. Szász Istvánnak van egy talyigája, a melyet ki szokott adni vállalkozóknak bérért. Legközelebb Nagy István fuvarozott vele, de se a lónak nem viselte gondját, sem a pénzzel nem számolt el tisztességesen, sőt egyszer eltűnt és se híre se hamva. Tegnap találkozott a lóvásártéren a gazdasszony a hűlen kocsissal és rövidesen elakarta huzni a nótáját. Nagy veszekedésben nyakon csapta egy párszor, de Nagy István visszaadta neki rögtön s alaposan döngették egymást. A rendőr lépett közbe s most mindkettő busul, mert 20 koronájukba kerül a kis komédia. Persze megválthatják egy kis kóterrel.

— **Betegség elől a halálba.** Egy sirja szélén álló aggastyán dobta el megunt életét. Ids. Kiss Sándor szalárdi gazdát, 68 esztendő öreg embert régi betegség kinozta. Vasárnap reggel 5 óra tájon felkelt az ágyból és imádkozott. Így ni, mondta a feleségének, most már kinézek kicsit a tengeri földre. Aztán várták haza déleledre, nem jött, este sem került elő az öreg, végre is elment a kétségbeesett családjá, hogy fölkeresse. Nem sokáig kellett járni, ráakadtak idősb. Kiss Sándor botjára meg ruhájára a fűzítő dülő mellett levő forrás partján s csakhamar megtalálták a boldogtalan öreg ember holttestét is a forrás vizében. A körülmények mind arra vallanak, hogy az aggastyán öngyilkosságot követett el, aminek oka gyógythatatlannak vélt betegsége.

— **Eldobott élet.** Magi Zsuzsánna varró leány bejött Hajdu-Nánásról Debreczenbe. A Tegledi-szállodába ment s ott a 7-ik számú szobát vette ki. Este az étteremben megvacsorázott, aztán lefeküdt. Reggel már jókor felkelhetett, mert a vizsgálat megállapította, hogy azt a két levelet, melyet asztalán hagyott, reggel irhatta. Viselkedésében nem volt gyanus semmi. Kötelességszerűen

kopogtatott be hozzá reggel 7 órakor Orosz György szállodai hetes. A cipőket akarta kivinni s egyuttal felköltöni Magi Zsuzsánánál. Mikor a fiú a kopogtatásra nem kapott választ, kinyitotta az ajtót, mely nem volt bezárva. Kellemetlen illat ütötte meg orrát. Mintha több csomag kénes gyufát gyújtott volna meg valaki. A fiú kinyitotta a szoba ajtaját s megdöbbenve látta, hogy a vendég a földön fekszik. Rögtön fellármázta az egész személyzetet. Az a kisasszony oda bent öngyílos lett! Pár pillanattal alatt tele volt a szoba bámulókkal. Tisztában volt vele mindenki, hogy a szegény leány gyufaolddal mérgezte meg magát. Hulláját a kórházba szállították.

— **Meglopott hivatalnok.** Fintha Lajos államvasuti hivatalnok a napokban jelentést tett a rendőrségnél, hogy lakásáról, míg ő távol volt, valaki 30 koronát a szekrényben levő ruhájából ellopott. Gyauja egy cseléd ellen irányul. Hogy ez mennyiben felel meg a valóságnak, a rendőrség lesz hivatta kideríteni.

— **A tűzijáték hatása.** Leidenfrost pünkösdi tűzijátéka annyira elragadta a Zugó-utcai Svarcz I. fodrásznét, hogy ő is megakarta ismételni magán gyönyörűsége. Az udvaron a szép esti homályban a napokban rakétákat bocsátatott fel s mulattak a remek tűzcsóvában, de egy rakéta kirepült az utcára s a szomszédok felhívták a rendőr figyelmét a tűzijátékra, és a szomszéd nádas házakra. Így rosszul végződött a szép játék.

— **Hirdetmény.** Közbirrő tétetik, hogy Debreczen sz. kir. város esküdtzéki tagokat összeíró bizottsága az esküdtkések alapajstromát az 1901. évre elkészítette s hogy az alapajstrom a bizottság hivatalos helyiségében (Simonffy-utca 6-ik sz. bolthelyiség) f. évi június 10-től kezdve 15 nap alatt bárki által megtekinthető és hogy az ellen akár alkalmas egyének kihagyása, akár nem alkalmasak bejegyzése miatt, ezen 15 nap alatt, tehát június 15-ig bezárólag a hivatalos órákban d. e. 9—11. d. u. 3—5 óráig bárki felszólalhat, valamint ezen felszólalásokra, melyek szintén közszemlére fognak kitétetni, június 16-tól június 23-ig bezárólag bárki észrevételeket tehet. A felszólalások és észrevételek az összeíró bizottság elnökei írásban nyújtandók be, vagy szóval előterjeszthetők. Debreczen sz. kir. város esküdtzéki tagokat összeíró bizottságától. Kelt 1900. évi máj. hó 26-án. Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester, az összeíró bizottság elnöke.

— **Életmentő hetes.** Az elmúlt napokban a záporosó alkalmával a kut-utca s kétmalom-utca torkolatánál lévő nyíl, körülbelül másfél méter mély kanális egész teljeseen, sőt annyira megtelt vízzel, hogy az árkon keresztül vezető hidat is elöntötte. Az ötéves kis Kaszás Erzsike, a ki a kuteről igyekezett hazafelé, gyanította, hogy hol lehet a hid s egész báttran neki gázolt a vizn k. Egy pillanattal és a szegény gyermek a vízzel telt árokba bukkolt s a víz összecsapott a feje felett. A közelben álló gyermekek ennek láttára vitásba törtek ki, majd segítségért kiabáltak. Eppen ott haladt el Almássy János; hetes, a ki egy bornyuhus-áruháznál szolgált. A derék fiú nem habozott sokáig, beugrott a gyermek után, lemerült a víz alá s néhány másodperc múlva kihozta a fuldokló gyermeket. A kiabálásra, zajra, vitásra összefutott nép lelkesen megjelentette a derék fiút, a ki bátorságával, elszántságával megmentette egy gyermekleány életét s ölében hazavitte a hírről értesült és kétségbeesett szülőknek kis gyermeküket.

— **A kocsi-tolvajok.** Két csendőr kíséretében Nagybanjáról vonaton érkezett Debreczenbe Lemák Károly s a vele vadházasságban élő Czinczár Mari. A fényes kíséret azért jött vele, hogy megkeressék azt a féderes kocsit, melyet Lemák Ilabáról Brász János gazdától szállított el. Ide hozta Debreczenbe s itt egy korcsmárosnak adta. Azután Szatmárra ment, hol lovat és egy másik kocsit lopott. A végzet úgy hozta magával, hogy ismét Nagybanja vidékére került, hol elcsípték. Tettét bevallotta s azt mondta, hogy mint sintérnek kocsira szüksége van, pénze nem volt, hát másét vette el. A csendőrök ma visszakísérik Szatmárra, hol átadják az ügyészségnek.

— **A romlás útján.** Egy nagyváradai kereskedő panaszos följelentést tett az utazója ellen, a ki régi, előkelő nemesi családnak az ivadéka. M. D. — e betűkkel kezdődik az utazó neve — mintegy 110 forint áru mintával indult el pár hete az utjára. Nemrég valami erdélyi városkából írt a gazdájának, hírlí adva, hogy a mintákat egy ottani vendéglőben el kellett zálogosítani, a következő uapon pedig 30 forintot kért távirat útján a minták kiváltására, kilátásba helyezvén, hogy nagy üzleti kötetet csinál, a mi végből más városba kell utaznia. A kereskedő elküldte a 30 forintot is, M. D. azonban sem üzletet nem kötött, sem a zálogba tett halgól nem váltotta ki, sőt azóta birt se hallott magáról. Ezért jelentette föl a gazdájának csalás és sikkasztás miatt.

— **Pénzhamisítási pör Nagyváradon.** Érdekes tárgyalás lesz jövő hó 11-én a nagyváradai törvényszéken. Pénzhamisítási pört eddig tudvalevőleg csak Budapesten tárgyalhattak. Az igazságügyminiszter most a nagyváradai és maros-

THIERRY A. mell- és gyomor-balzsamát

(a melyet az egészségügyi hatóság megvizsgált)
az egész világ kedveli és mindenütt keresik. Csak akkor valódi, ha az oldalt látható **zöld**, a törvény-szerűen bejegyzett „papíra”-védjeggyel van ellátva. Földművelhetetlen szer minden **mell-, tüdő-, m. sz., gyomorbetegség ellen stb. külsőleg is ki-tűnően hat és sokat gyógyít.**
Egy próbátéve bérmentesen 1 korona 40 fillér.
Széjjelküldés csak előzetes fizetés esetén.

Thierry A. centifoliakenőcse

(csodakenőcsnek nevezik)
utolérhetetlen szívó erejű és gyógyíthatósága. Operá-ciókat a legtöbb esetben fölöslegessé teszi. E kenőc-sel egy 14 éves, gyógyíthatatlannak tartott csont-szat, utabban pedig egy 22 éves rákszerű bajt gyó-gyítottak meg. Antiszeptikus és gyógyíthatósága min-denféle seb gyógyulásánál.
Próbátéve bérmentesen 1 kor. 80 fill. Csak előzetes fizetés esetén küldjük meg.
Óvakodjanak utazatóktól és kerüljék az értéke-ten ugyanevezett házi kenőcsöket s más effekteket.
Cím: A. Thierry, gyógyszerár és gyár a Védőargyalhoz, Pragera Pragerhofi felé, a Béti vasút mentén.
Prospektus ingyen és bérmentve.
E szerek sohasem romlanak meg és jó azokat használatra készen a háznál tartani. Az összes mű-velt államokban bejegyzett védőjegyeimnek utánzatát a törvény üldözi.
Csak ezzel a tör-vénysz. bejegy-zett védőjeggyel valódi.

Isleigne, Dordogne, Kopan-háza, fabrikai farma. Milánó, A. Bertoloni. Malmö, Sevrige, Apot. Lejonet. Nantes, Pharmacie C. Fradet. Nápoly, Palermo. Párizs, Pharmacie Française, 1 & 8, Place de la Repu-blique, Phar-macie Daprey, 11, Rue des Francs Bourgeois. Prága, Róma, Corso, Agenzia del Policlino. Roubaix, Pharmacie P. Gerard. Sarajewo, Szeged, Temesvár. Tilszt. Velence, Vienne. Zürich.

Csak ezzel a tör-vénysz. bejegy-zett védőjeggyel valódi.

Vas- és ércz-öntvények nyers előállítása és kimunkálása.

Gazdasági- és ipari gépek szakaszerű jutányos javítása.

Saját gyártmányu tökéletes
KÜTSZIVATTYUK
70 koronától feljebb, helyben díjtalan felállítással.
KERTI-FECSKENDŐK
és olcsó kényelmes
ÜLŐPADOK.

Debreczeni Vasöntő és Geplakatoság
Péterfa végén, a Hadházi-utczában.
A magyar műkértészek és kertgazdák org. egyesülete által arany éremmel kitüntetve.

Építési öntött vastárgyak:
Csatornaszemek, lefolyó csövek, akna-fedők és kerékvető vasak gyári áron házhoz szállít va.

KITŰNŐ SZÉRKEZETŰ
borsajtók, szőlőszúrógépek és szemelőrosták.
Egyedüli raktár a telepen, viszonteladók, utazóügynökök nincsenek!
Közbenjárók nem díjaztatnak. Mindenkinék egyformán szabott árak!

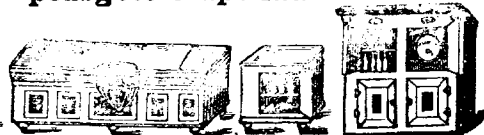
Kazán- és műkovács munkák
Kert- és sirtácsok készítése.

STILLER JÓZSEF Budapest,

Gyár és iroda:
Nagydiófa-utca 22. szám.

Képes árjegyzék
ingyen.
(104.) 4—4.

Az 1873-dik év óta fennálló
Stiller József csász. és kir. szabadalm. jégsszekrények gyára
Budapesten, ajánlja elismert, törv. védett, legjobb szerkezetű s kitűntetett hűtőkészülékeit, sör, viz, vaj, nyershús hűtésére, ételhűtőket házi szükségletre, fagylalt készülőkeket és fagylalt-reservoárokat, bormérés berendezéseket és legújabb szerkezetű pezsgető-csapokat.

A legjobb és legolcsóbb mázolóolaj és faconserváló-szer

marad a több mint 20 év óta kipróbált

Carbolineum

Patent Avenarius.

Utánzástól óvakodjunk!

„Carbolineum”-gyár R. Avenarius

Amstetten N.-Ö.

Iroda: Bécs, III/1, Hauptstrasse 84.

Eladási hely: Ganovszky Lajosnál
Debreczenben. 11—90.

Zölgyfákat

adunk el a nagyerdőn vagy a guti faraktárban, minden hossz- és vastagságban, faragatlan vagy rendelet szerint kifaragva különféle méretben. Készítünk 2", 3", 4" vastag pallókat, tüzelőfa fa vég és forgács 2 köbméter csomagokban 6 korona, 10 csomó vételnél 10 korona engedményt adunk.

Bővebb értesítést nyerni a nagy-erdő telepen a felügyelőnél, vagy

Horváth és Biczó

építőcég irodájában,
N. Csapó u 51. sz. alatt.

Ifj. PÁJER JÓZSEF DEBRECZEN, FŐPIACZ.

Ajánlja dúsan berendezett üveg, porcellán, lámpa s konyha-eszközök nagy raktárát.

A tavaszi idényre: Jégsszekrényeket, kerti üveggolyókat, fagylalt-gépeket, hűtőket, cinlemez festett dézsákat, viz-kannákat, vedreket, szellámpákat.

Berndorfi alpacca- és chinaezüst evőeszközöket, eredeti gyári áron, 20 évi jótállás mellett.

Vendéglői és kávéházi berendezéseket, minden ahhoz való kellékeket, pontos méret, eredeti gyári árakkal.

Függő-, szalon- és álló-lámpáim, mind villany égőkkel kipróbálva eredeti gyári áron.

Az alatt sorolt cikkek a kitűntetett árakkal még folyton szolgálhatom, ugymint:

1 darab csiszolt borospohár szalag díszszel	6 kr.	1 darab majolika ozonakés	10 kr.
1 " " vizespohár " " " "	8 " "	1 pár fekete-kávés csésze fajançe	10 " "
1 " " borospohár csillag " " " "	12 " "	1 drb 6. sz. karsbadi kávés készlet 17 darab	3 frt 50 " "
1 " " vizespohár " " " "	16 " "	1 " " " " thea " " " "	4 " " "
1 " " borosüveg szalag " " " "	40 " "	1 " " " " mocca " " tálczával.	3 " 50 " "
1 " " vizesüveg " " " "	52 " "	1 " " " " asztali " " aranynyal	6 " " "
1 " " borosüveg csillag " " " "	60 " "	1 " " " " " " " " díszes	12 " 50 " "
1 " " vizesüveg " " " "	75 " "	1 " " " " " " " " " "	3 " 50 " "
1 " " üvegtányér " " " "	5 " "		

Vidéki megrendeléseket a legpontosabban teljesítek, menyasszonyi kelengye bevásárlásnál csomagolást nem számítok, uton történhet károkat megtérítek.

Ifj. Pájer József,

Debreczen, főpiacz.

3—3 (122)

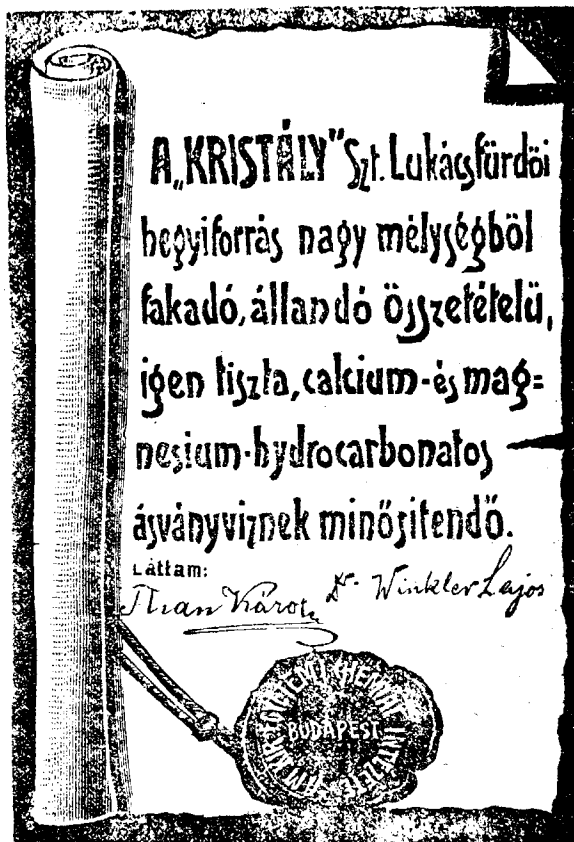
Homlokzat-festék-gyár

Kronsteiner Károly Bécs, III., Hauptstr. 120. (saját házában).

Arany-érmekkel kitüntetve.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intéző-ségek, vasutak, ipari-bánya és gyári társulatok, építési vál-lalatok, építőmesterek, ugyszintén gyári és ingatlan tulaj-donosok szállítója. E homlokzat-festékek, melyek mészen földoldhatók, száraz állapotban poralakban és 40 különböző mintában kilónként 16 krtól fölfele szállíthatnak és a mi a festék szintetizáláságát illeti, azonos az olajfestékkel.

Mintakártya, ugyszintén utasítás kíváratra ingyen és bérmentve küldetik.

Richter-féle
Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.
Ezen hírneves házszer ellenállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomosillapító be-dőrszölésésként alkalmazatik küszvény-nél, csúznál, tagzsággatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedőrszölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorla Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készlet-ben van; főraktár: Török József gyógy-szerésznél Budapestben. Bevásárlás alkalmá-val igen évtasak legyünk, mert több kiseb-bertéki utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter özjegyzés nélkül mint nem valódi utasítsa vissza.
RICHTER F. AD. és társa, RUDOLSTADT
cs. és kir. udvari szállítók.